

PROJEKTERV

ALAPADATOK

A PROJEKT CÍME

Vikár nyomában

Népzene gyűjtés és feldolgozás

Pálóczy Krisztina muzeológus, Földi Rozália gyűjteménykezelő

ÖSSZEFOGLALÁS

A tanulók a saját ének-zene tankönyvük mellett, főleg a Néprajzi Múzeum adatbázisában lévő kották, hangzóanyagok, fotók, filmek segítségével ismerkedhetnek meg az eredeti népdalgyűjtésekkel, a gyűjtések körülményeivel, helyszíneivel. Főbb népzenei tájegységek szerinti csoportosításban különféle hordozókon vizsgálhatnak zenei felvételeket, megismerve a különböző korok felvevőtechnikáit is. Ezek mellett a múzeum hangszergyűjteményében őrzött hangszereket is megismerhetik, de készíthetnek bemutatót is a tárgygyűjtemény segítségével. Mindeközben vetélkedő, játék, bemutató készítés, zenehallgatás és saját gyűjtés tartja a programot.

TANTÁRGYAK KÖRE

ének-zene, informatika, magyar nyelv és irodalom, földrajz, erkölcsstan, idegen nyelv

ÉVFOLYAMOK

7–8. évfolyam

IDŐTARTAM

Maximum: 25x45 perc, de bármelyik program-elem külön is választható.

A PROJEKT PEDAGÓGIAI ALAPJAI

TARTALMI KÖVETELMÉNYEK

Ének-zene: magyar népzene, más népek dalai, más földrészek népzeneje

Magyar nyelv és irodalom: verbális kifejezőképesség fejlesztése, népdalok irodalmi kapcsolatai, szövegelemzés, szövegalkotás

Idegen nyelv: más népek zenei anyaga eredeti nyelven

Erkölcstan: műalkotások erkölcsi üzenete

Földrajz: tájegységek, földrészek ismerete, jellemzői, Kárpát-medencevidék földrajza

Informatika: írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása, problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel

Tanulási célok

Ének-zene:

Eredeti népzenei felvételek meghallgatása, különböző változatok megismerése, felfedezése.

Más népek zenéjének, világzenei feldolgozások, nemzetiségeink zenei hagyományainak megismerése, a múzeumi gyűjtemények segítségével.

A népi hangszerek változatosságának megismerése a múzeum gyűjteményének segítségével.

Általános kompetenciák:

Nemzettudat erősítése, kulturális toleranciaképesség fejlesztése, anyanyelvi kommunikáció.

Tanulási és innovációs készségek:

Kreativitás, kritikai gondolkodás, a különböző tantárgyakban megszerzett tudás kombinálása.

Digitális kompetenciák:

Digitális technológiák használata, adatbázisok kezelésének megismerése, hálózatok használata, komplex rendszerekben való eligazodás. A Néprajzi Múzeum és más gyűjtemények online adatbázisának kezelése, felhasználása.

Tanárok oktatási munkájának segítése.

ÉRTÉKELÉSI TERV

AZ ÉRTÉKELÉS IDŐRENDJE

A PROJEKTMUNKA MEGKEZDÉSE ELŐTT	MIALATT A TANULÓK A PROJEKTEN DOLGOZNAK ÉS FELADATOKAT HAJTANAK VÉGRE	A PROJEKTMUNKA BEFEJEZTÉVEL
Előzetes kérdőív, majd közös bevezető beszélgetés	Közös megbeszélés Prezentációk - értékelési szempontok Keresztrejtvény értékelési szempontok	Projektértékelő kérdőív Saját gyűjtőmunka

ÉRTÉKELÉSI ÖSSZEFOGLALÓ

A projektmunka megkezdése előtt:

A gyerekek egy kérdőívet oldanak meg, amelyek a már tanult ismereteket elevenítik fel. A kérdőív közös ellenőrzése után a pedagógus segítségével beszélgetnek a népszennyűjtésről.

A projektmunka során:

Az online adatbázisokból, zenei honlapokról különböző szempontok szerint bemutatókat hoznak létre. Ezeket közös beszélgetések során irányított szempontok segítségével ellenőrzik, értékelik. Keresztrejtvényt készítenek, melyeket a megadott szempontok szerint értékelnek csoportmunkában.

A projektmunka végén:

A projektet saját gyűjtőmunkával zárják, melyet szintén közös beszélgetés során értékelnek, a végén projektértékelő kérdőívet töltenek ki és QR kód-ot készítenek arról, hogy nekik a projekt során melyik feladat tetszett a legjobban, miért és mit tanultak belőle.

A PROJEKT MENETE

Módszertani eljárások

1. nap – Népzene gyűjtés, gyűjtemények

A projekt kezdetén kérdőív segítségével felelevenítésre kerül mit tanultak eddig a tanulók a népzene gyűjtésről, ki volt az első, aki népzenei gyűjtést végzett Magyarországon. (melléklet: Vikár_előzetes_kérdőív) Majd a kérdőív kitöltése után mindenki ellenőrzi az Internet segítségével, hogy az első két kérdésre jól válaszolt-e. Ezután Vikár Béláról keresnek számukra két érdekességet. A pedagógus kiegészítve a hallottakat, pár szóban bemutatja Vikár Bélát és munkásságát.

Végig nézik a tankönyveiket, s megbeszélik melyik népdalt ki, s mikor gyűjtötte.

Tanári segítséggel interneten megnézik melyek azok az intézmények, amelyeknek a népzene gyűjtésben és feldolgozásban nagy szerepük volt. Végig veszik, hol vannak eredeti népzene tartalmazó online gyűjtemények, amelyek között böngészhetnek.

Különböző online gyűjtemények bemutatása. (melléklet: Vikár_Néhány példa a népdakereséshez)

Meghallgatják az első fonográfhangert, megtekintik a lejegyzését.
[\[http://gyujtemeny.neprajz.hu/neprajz.06.12.php?bm=1\]](http://gyujtemeny.neprajz.hu/neprajz.06.12.php?bm=1)

Csoportokat alkotnak (2-3 fő), s közösen próbálnak az általuk, a saját tankönyvükben lévő dallamok közül egynek megtalálni a különböző gyűjteményekben minél több változatát. (melléklet: Vikár nyomában_segéd_1nap) A talált népdalok bemutatására, a variációk meghallgatására kerül sor. Majd közös értékelés, beszélgetés kinek sikerült a legtöbb változatot megtalálnia. Mit találtak érdekesnek a megtalált népdalokban?

Felkészülés az otthoni munkára:

A már eddig megtekintett gyűjteményekből, ezek bevezetőiből kiderült, hogy milyen anyagokat tartalmaznak a gyűjtemények. A hét folyamán, péntekig nekik is lehetőségük lesz saját felvételt készíteni. Alkossanak csoportokat (3–4 fő), és próbáljanak keresni egy témát, hogy mit tudnának ők gyűjteni, ami bekerülhetne egy gyűjteménybe (akár az osztály zené gyűjteményébe), és péntekre próbáljanak felvételt készíteni.

Közösen beszéljék meg:

- A témát. Ehhez segítség a mellékletben (melléklet: Vikár_Tradíció 2018 pályázati felhívás-2017 09 19) található Tradíció Néprajzi Gyűjtőpályázat tavaly és két évvel korábban kiírt részlete, amelyből ötletet meríthetnek.
- Milyen eszközzel történhet a felvétel. Itt megbeszélhetik, hogy ma milyen eszközzel történhet a felvétel. A fonográfhoz képest, amire 3-4 perc fért fel, az ő

mobiltelefonjukkal, vagy mp3 lejátszójukkal már sokkal több zenei anyag felvehető.

- Mit kell tartalmaznia a gyűjtésnek. Néhány mellékelt felvétel segítségével (Pávai István selymesilosvai és Tóth Margit és Erdélyi Zsuzsanna gyűjtése) elemezzék, hogy mit kell tartalmaznia a felvételeknek. – Gyűjtés helye, ideje, gyűjtő, adatközlő, neve, születési ideje stb.

2. nap – Tájegységek

Az előző nap a tanulók megvizsgálták a tankönyvekben szereplő népdalokat, most ezeket kell beosztani a főbb tájegységek szerint. Tanári segítséggel ezek átbeszélése, térképen elhelyezése, nagyjából a megyék meghatározása.

A melléklet (térkép) segítségével a tájegységek megjelölése után nézzék meg a tanulók, hogy a mostani térképen ezek a helységek melyik országhoz tartoznak.

A főbb tájegységeknek megfelelően rendeződjenek csoportokba a tanulók. (Amennyiben több csoport van, mint tájegység, ebben az esetben több csoport is feldolgozhatja ugyanazt a tájegységet.)

Csoportonként a tájegységhez tartozó országhoz állítsanak össze egy 10 kérdésből álló keresztrejtvényt a többi csoport részére, ami az adott ország földrajzi adottságait mutatja be (földrajzi elhelyezkedése, éghajlata, növényvilága, állatvilága, vizei, domborzata stb.), hogy a többi tanuló is megismerje az országot. (pl. Crosswordlabs (<https://crosswordlabs.com/>), Triptico, Eclipse Crossword)

Elkészítés után osszák meg a többiekkel a keresztrejtvényeket és próbálják a tanulók megfejteni azokat. Majd értékeljék a másik csoport munkáját. (melléklet: Keresztrejtvény értékeléséhez-2nap)

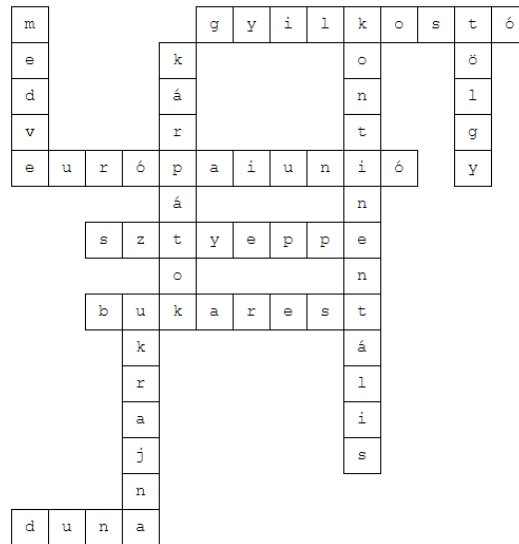

Crossword Labs

Make a Crossword [Find a Crossword](#) [About](#) [Login/Sign Up](#)

Románia

[Edit](#) [Regenerate](#) [Save](#)

Across

2. Híres tava
6. 2007-ben csatlakozott hozzá
7. Az alföldjének jellemző növénytarakarója
8. Románia fővárosa
10. Románia legnagyobb folyója

Down

1. Jellemző állata
3. Románia éghajlata
4. A hegyvidéken jellemző növényzet
5. Románia területét nagy részben uralja
9. Északi szomszédja

A Néprajzi Múzeum online tárgygyűjteményéből, a tankönyvük, az internet és a wikipédia segítségével próbáljanak meg PowerPointba összeállítani egy prezentációt zenékkal, fotókkal és tárgyakkal a választott tájegységről.

Értékelés: A csoportok 5 percben bemutatják, hogy mit találtak az adott tájegységről, közösen megbeszélik, hogy melyik csoport volt a legeredményesebb. (melléklet: Vikár_értékelő lap-2 nap)

3. nap – Hangszerek

Előzetesen egy kvíz segítségével elevenítsék fel, milyen népi hangszereket ismertek meg eddig a tanulmányaik során, ismételjék át, hogy mire emlékeznek közülük. (melléklet: Vikár_hangszer_kvíz)

A néprajzi múzeumban közel 3000 népi hangszer van a világ minden tájáról. Több kutatónak, köztük Sárosi Bálintnak köszönhetően a Kárpát-medencei hangszerek közül

szinte minden típus megtalálható a gyűjteményben. A legtöbbjük már fent van a Néprajzi Múzeum honlapján. Ezek között böngészhetnek együtt, vagy önállóan is.

A kvíz során archív fotókat is láthattak. Tanári segítséggel próbáljanak meg a múzeum gyűjteményében a hangszerek mellett minél több fotót is megnézni, ha van hozzá zenei felvétel, azt meghallgatni. A filmgyűjteményben keressenek zenével, hangszerekkel kapcsolatos filmeket, nézzék meg a tekerőről szóló filmet.

[\[http://gyujtemeny.neprajz.hu/neprajz.06.13.php?bm=1&kv=215786&nks=1\]](http://gyujtemeny.neprajz.hu/neprajz.06.13.php?bm=1&kv=215786&nks=1)

Beszélgessenek róla.

A múzeum honlapján található a hónap műtárgya sorozat, melyek között hangszerekről szólót is találnak. Olvassák el ezeket, beszéljék meg, hogy melyik a legérdekesebb számukra és miért.

A gyerekek válasszanak ki egy hangszert a múzeum gyűjteményéből, és egy word dokumentumba próbálják meg ezt hasonlóan bemutatni, mint ahogy a honlapon van. Töltsék le a tárgy fotóját, készítsenek leírást, esetleg a múzeum fotógyűjteményéből is tegyenek mellé fotót. Ha elkészültek a dokumentumok, próbáljanak egy figyelemfelkeltő címet adni a dokumentumnak és osszák meg egymás között.

Közösen nézzék végig a dokumentumokat, és egy értékelő lap segítségével próbálják meg eldönteni, hogy melyik lett az első három. (melléklet: Vikár_értékelő lap-3 nap)

4. nap – Népzene gyűjtés Európán túl

A gyerekek más nemzetek dalait is tanulják. A gyűjtések során már a korai időszakban is nem csak magyar, és nem csak a szomszéd népek zenéit gyűjtötték. Már fonográf hengeren is vannak, többek közt Bartók Bélának köszönhetően a Kárpát-medencén túli felvételek is. Keressék meg a Néprajzi Múzeum honlapján Bartók Béla török gyűjtését és hallgassanak bele, majd keressék meg a Zenetudományi Intézet Bartók kiállításának ide vonatkozó részét.

http://bartok.neprajz.hu/neprajz.torok_gyujtesek.php

http://www.zti.hu/bartok/exhibition/hu_P9.htm

A Néprajzi Múzeumban készült egy válogatás, amelyen a múzeum Európán kívüli gyűjtésekből hallható ízelítő. Ezekből a felvételekből a tanulók egy játékos feladat segítségével ismerjenek meg párat, ha igény mutatkozik rá, többet is meghallgathatnak. (melléklet: Kvíz)

A múzeum gyűjteményi struktúrájában a regionális gyűjteményekben földrészenként különülnek el az összegyűjtött anyagok. Olvassák el a gyűjteményekről szóló rövid bevezetőt, majd a gyűjteményeknek megfelelően alakítsanak ki csoportokat. Válasszanak ki egy gyűjteményt, melyhez keressenek a fotótárban fotókat, a gyűjteményben tárgyakat.

Az internet segítségével próbáljanak a választott régió zenei életéről, szokásairól tájékozódni, majd próbáljanak meg a youtube-on eredeti zenei felvételeket, és mai feldolgozásokat keresni. Ezekből a választott anyagokból készítsenek egy prezentációt. (prezi.com vagy PowerPoint)

Amennyiben még van rá idejük, a tanult idegen nyelvnek megfelelően válasszanak országot, ahol a helyi múzeumok online gyűjteményeiben próbáljanak tárgyakat, fotókat keresni a választott régióhoz.

British Museum online collection

http://www.britishmuseum.org/research/collection_online/search.aspx

Staatliche Museen zu Berlin Online-Datenbank der Sammlungen

<http://www.smb-digital.de/eMuseumPlus?service=ExternalInterface&lang=de>

Musée du quai Branly - Jacques Chirac, Paris Explorer les collections

<http://www.quaibrnly.fr/fr/explorer-les-collections/>

A csoportok bemutatják, mit készítettek és értékelik a csoportok munkáját. Értékelés (melléklet: Vikár_értékelő_4 nap).

5. nap – Saját gyűjtések bemutatása

A héten készített saját felvételük feltöltése a digitális eszközökre (PC, tablet). A gyűjtések közös meghallgatása, értékelése.

Amennyiben szükséges, online vágóprogrammal a felvételek megvágása, majd megfelelő file-név adás után feltöltése az iskola honlapjára, majd osztálygyűjtemény készítése. (Audacity) A gyűjteménybe feltölthetik a hét során készített prezentációkat és a hónap műtárgya sorozathoz készített anyagokat is.

A tanulók készítsenek QR-kódot, hogy a Témahét során melyik feladat tetszett nekik a legjobban, miért és mit tanultak belőle 3 mondatban kifejtve. A QR kódot küldjék el vagy osszák meg a pedagógussal. (<http://goqr.me/>; <https://www.unitag.io/qrcode>)

Beszélgetés a projektről, közös értékelés meghatározott értékelőlap segítségével. (melléklet: Vikár_projektértékelés)

A PROJEKT RÉSZLETEI

SZÜKSÉGES KÉSZSÉGEK

Írásbeli szövegalkotási készség: a gyermekek gondolataikat, véleményüket képesek néhány összefüggő mondatban kifejezni;

Együttműködési szándék, kommunikációs és megfigyelési készség, alapszintű számítógép használat, jártasság a különböző információ források önálló használatában;

A tanulók képesek a figyelmes zenehallgatásra;

A PROJEKTHEZ SZÜKSÉGES ANYAGOK ÉS ESZKÖZÖK

TECHNOLÓGIA – HARDVER

számítógép, interaktív tábla, internet, hangrögzítő, mobiltelefon

TECHNOLÓGIA – SZOFTVER

Microsoft Office, Power Point, OneNote, Google Drive, Audacity, Crosswordlabs, Prezi; Padlet, Tagul, QR Code Generator

NYOMTATOTT ANYAGOK (Pl. tankönyvek.)

Ének-zene tankönyvek

INTERNETES FORRÁSOK, ALKALMAZÁSOK

A mellékletben található online gyűjtemények, <http://www.neprajz.hu/>;